

Preses relīze

Luksemburgā, 2019. gada 4. decembrī

ES fiskālā pārvaldība: jāpastiprina prasības dalībvalstīm un labāk jāuzrauga to piemērošana, secina revidenti

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) jaunajā ziņojumā secināts, ka ES jāpastiprina juridiskās prasības valstu budžeta struktūrām un labāk jāuzrauga, kā dalībvalstis tās piemēro. Vairākos aspektos prasības ir mazāk stingras nekā starptautiskie standarti, un Eiropas Komisijai līdz šim ir tikai ierobežotas zināšanas par to, vai valstis tās pienācīgi piemēro. Revidenti arī brīdina par nekoncekves risku starp Komisijas un neatkarīgo fiskālo iestāžu (NFI) novērtējumu par valstu atbilstību ES fiskālajiem noteikumiem, kā arī par Eiropas Fiskālās padomes ierobežoto efektivitāti, jo tā nav pilnīgi neatkarīga no Komisijas.

Lai novērstu finanšu krīzes pamatcēloni un uzlabotu fiskālo pārvaldību, īpaši eurozonā, Komisija centās panākt, lai ES fiskālā sistēma tiktu papildināta ar saistošiem valstu noteikumiem. Cita starpā tā prasīja dalībvalstīm izveidot NFI, valstu fiskālos noteikumus un daudzgadu budžeta struktūras. Revidenti pārbaudīja, vai ES prasības stiprināja valstu budžeta struktūras un vai Komisija novērtēja, kā dalībvalstis tās piemēro.

“ES likumdošanas darbības deva stimulu stiprināt veidu, kādā dalībvalstis īsteno fiskālo politiku,” sacīja par ziņojumu atbildīgais ERP loceklis Mihails Kozlovs. “Tomēr ES tiesiskais regulējums, kas reglamentē valstu budžeta struktūras, ir sadrumstalots, un to ir iespējams uzlabot.”

Valstu fiskālo noteikumu un NFI skaits ievērojami palielinājās pēc tam, kad 2011. gadā tika pieņemta pirmā ES direktīva, kurā bija noteiktas minimālās prasības dalībvalstu budžeta struktūrām. Tomēr revidenti konstatēja, ka vairākas prasības neatbilst SVF un ESAO noteiktajiem standartiem un labākajai praksei, īpaši attiecībā uz dalībvalstu vidēja termiņa budžeta struktūrām un NFI. Ja 2017. gadā ierosināto jauno ES direktīvu apstiprinās, tiks novērstas daudzas konstatētās nepilnības, taču ne visas. Viens no revidentu uzsvērtajiem piemēriem ir korekcijas mehānisms, proti, joprojām nav skaidri definēti apstākļi, kādos tas ir jāaktivizē.

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Komisija ir saskārusies ar kavēšanos, pārbaudot, vai valstu tiesību akti atbilst ES prasībām, vairāku iemeslu dēļ, arī tādu faktoru dēļ, kurus tā nevar ietekmēt. Turklāt tās novērtējumi par to, kā dalībvalstis faktiski īsteno šīs prasības, vai nu vēl nav veikti, vai arī tos veica pārāk agri, lai tie būtu jēgpilni, un tāpēc šo novērtējumu informatīvā vērtība ir ierobežota, norāda revidenti. Pašlaik Komisijas veiktā uzraudzība balstās uz dalībvalstu sniegto informāciju, kas galvenokārt orientēta uz institucionālo struktūru, nevis uz budžeta struktūru faktisko darbību.

NFI pārbauda, vai valstis ievēro savus fiskālos noteikumus, un dažas NFI pārbauda arī atbilstību ES fiskālajiem noteikumiem. Pārbaudot atbilstību ES fiskālajiem noteikumiem, ir bijuši gadījumi, kad Komisija un NFI izdarīja atšķirīgus secinājumus. Viens no iemesliem ir tas, ka Komisija var izmantot savu rīcības brīvību un pieņemt “ārkārtas apstākļus” kā pamatojumu korekcijas prasību mīkstināšanai attiecībā uz valstīm, kuras vēl nav sasniegušas vidēja termiņa budžeta mērķus.

Ziņojumā uzsvērts, ka atzinīgi vērtējama Eiropas Fiskālās padomes izveide; tās uzdevums ir novērtēt ES fiskālo sistēmu un to, vai fiskālā nostāja eurozonas un valstu līmenī ir atbilstīga. Tomēr ir iespējams stiprināt tās lomu un neatkarību. Komisijai, kurai Fiskālā padome pašlaik ir padomdevēja struktūra, nav saistošs princips “ievēro vai paskaidro”, un tā var ignorēt padomes priekšlikumus un ieteikumus, nenorādot nekādu iemeslu un nesniedzot pienācīgu paskaidrojumu.

Revidenti iesaka Komisijai

- pārskatīt ES prasības, kas izvirzītas valstu budžeta struktūrām, un ņemt vērā starptautiskos standartus un labāko praksi;
- palielināt pārlicību par budžeta struktūru darbību;
- uzlabot sadarbību ar NFI, lai līdz minimumam samazinātu atšķirības atbilstības novērtējumos;
- stiprināt Eiropas Fiskālo padomi.

Piezīmes izdevējiem

Dalībvalstis saglabā suverenitāti attiecībā uz budžeta politiku, bet politika ir jākoordinē, lai izvairītos no negatīvas papildu ietekmes un draudiem monetārajai stabilitātei eurozonā. Komisija novērtē dalībvalstu budžeta plānu projektu un stabilitātes un konverģences programmu atbilstību ES fiskālajiem noteikumiem.

Valstu budžeta struktūras ir pasākumi, procedūras, noteikumi un iestādes, kas ir pamatā budžeta politikai, tostarp statistika, prognozes, gada budžeta veidošana, vidēja termiņa budžeta struktūras, NFI, fiskālie noteikumi un korekcijas mehānisms.

Īpašais ziņojums Nr. 22/2019 “Jāpastiprina ES prasības valstu budžeta struktūrām un labāk jāuzrauga to piemērošana” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās. ERP iepriekš pārbaudīja Stabilitātes un izaugsmes pakta korektīvo un preventīvo daļu, kā arī makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru.

*Saistībā ar šo ziņojumu preses pārstāvjus lūdzam sazināties ar
Damijan Fišer – E-pasts: damijan.fiser@eca.europa.eu
Tālr.: (+352) 4398 45510 / Mob. tālr.: (+352) 621 552 224*